

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาการดำเนินงานในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยขอนำเสนอหัวข้อต่าง ๆ ตามลำดับ
ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
 - 3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล
 - 3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อหาปฏิสัมพันธ์ของขนาดโรงเรียนและตำแหน่งที่มีผลต่อการดำเนินงาน
ในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ทั้ง โดยรวมและรายด้าน

สมมติฐานของการวิจัย

มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนกับตำแหน่งต่อการดำเนินงานการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ศึกษาการดำเนินงานในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ตามกรอบการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 102 คน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน 102 คน และครูวิชาการโรงเรียน 102 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน 102 คน ผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียน 102 คน และครูวิชาการโรงเรียน 102 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ 3 ด้าน คือ ด้านบริหารจัดการ 20 ข้อ ด้านจัดการเรียนรู้ 20 ข้อ และด้านผลการจัดการเรียนรู้ 20 ข้อ รวมทั้งสิ้น 60 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.46 ถึง 0.76 มีค่าความเป็นเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.99

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัย ขอหนังสือรับรองจากบัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏมหาสารคาม เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ และขอหนังสือจากผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ส่งถึงหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ เพื่อขอความอนุเคราะห์ไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยขอความร่วมมือจากผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และครูวิชาการในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ตอบแบบสอบถาม และผู้วิจัยไปปรับแบบสอบถามคืนจากสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอด้วยตนเอง

ตามวันเวลาที่นัดหมาย ได้ส่งแบบสอบถามทั้งสิ้น 282 ฉบับ ได้รับคืนทั้งหมด คิดเป็น ร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์โปรแกรม SPSS for Window 7.5 (Statistical Package for the Social Sciences/For Windows 7.5) เพื่อคำนวณค่าสถิติดังนี้

ในการวิเคราะห์ข้อมูล มีลำดับขั้นดังนี้

1. วิเคราะห์การดำเนินงานในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านผลของการจัดการเรียนรู้ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยจำแนกตามขนาดโรงเรียน
2. วิเคราะห์การดำเนินงานในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้าน 3 ด้าน คือ ด้านบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านผลของการจัดการเรียนรู้ ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยจำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง
3. วิเคราะห์หาปฏิสัมพันธ์เปรียบเทียบขนาดโรงเรียนและตำแหน่ง ที่มีผลต่อการดำเนินงานในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยใช้ F-test (Two – Way Analysis of Variance)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยการดำเนินงานในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้ผลการศึกษาคำวิจัยดังนี้

1. การดำเนินงานในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ข้าราชการครูโดยรวม เห็นว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ มีการดำเนินงานในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปการเรียนรู้โดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) (S.D = 0.46) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า

ทั้ง 3 ด้าน มีระดับการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เรียงตามอันดับค่าเฉลี่ย คือ จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.87$) ด้านผลการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.77$) และด้านการบริหารการจัดการ ($\bar{X} = 3.75$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า

1.1 **ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดใหญ่** เห็นว่า มีการดำเนินงานในโรงเรียนแก่นำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามอันดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.77$) ด้านผลการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.71$) และด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.63$) ตามลำดับ

1.2 **ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดกลาง** เห็นว่า มีการดำเนินงานในโรงเรียนแก่นำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.86$) ด้านผลการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.87$) และด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.76$) ตามลำดับ

1.3 **ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็ก** เห็นว่า มีการดำเนินงานในโรงเรียนแก่นำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามอันดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.93$) ด้านผลการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.81$) และด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.81$) ตามลำดับ

2. **การดำเนินงานในโรงเรียนแก่นำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์** ข้าราชการครูโดยรวม เห็นว่า โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ มีการดำเนินงานในโรงเรียนแก่นำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากพิจารณารายด้านพบว่า ทั้ง 3 ด้าน มีระดับการดำเนินการอยู่ในระดับมาก เรียงตามอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.87$) ด้านผลการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.77$) และด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.75$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามตำแหน่งพบว่า

2.1 **ผู้บริหาร** เห็นว่า มีการดำเนินการในโรงเรียนแก่นำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.85$) ด้านผลการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.76$) และด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.72$) ตามลำดับ

2.2 **ผู้ช่วยผู้บริหาร** เห็นว่า มีการดำเนินการในโรงเรียนแก่นำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหา

น้อยคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.84$) ด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.74$) และด้านผลการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.73$) ตามลำดับ

2.3 ครูวิชาการ เห็นว่า มีการดำเนินการในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้โดยรวมและทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามอันดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยคือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.90$) ด้านผลการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 3.82$) และด้านการบริหารจัดการ ($\bar{X} = 3.78$) ตามลำดับ

ไม่ มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนและตำแหน่งต่อการดำเนินงานในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ทำโดยภาพรวมแต่เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนกับตำแหน่งต่อการดำเนินงานด้านผลการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ส่วนด้านอื่น ไม่มีปฏิสัมพันธ์

อภิปรายผล

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
จากสรุปผลการวิจัย การดำเนินงานในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้
Rajabhat Mahasarakham University
สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ พบประเด็นสำคัญเพื่อนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ข้าราชการครูโดยรวม ข้าราชการครูในโรงเรียนขนาดเล็ก ขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ เห็นว่า มีการดำเนินงานในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.73$) เมื่อพิจารณาตามขนาดโรงเรียน พบว่า ขนาดโรงเรียนทั้ง 3 ขนาด มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากแนวทางการดำเนินงานของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ได้กำหนดไว้ชัดเจน สามารถนำนโยบายมาสู่การปฏิบัติเป็นอย่างดี ขนาดของโรงเรียนจึงไม่มีผลต่อการดำเนินงาน ดังผลการวิจัยของ สุเนตร สีหามู (2543 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายปฏิรูปการเรียนรู้ในโรงเรียนต้นแบบของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดขอนแก่น พบว่า 1) สภาพแวดล้อมทั่วไปสำหรับการดำเนินงานมีความเหมาะสมดี แต่ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการขาดแคลนแหล่งวิทยากรในชุมชน 2) ปัจจัยเบื้องต้นในการดำเนินงานมีความเพียงพออยู่ในระดับ “มาก” ทั้งโดยรวมและแต่ละด้าน ยกเว้นด้านงบประมาณอยู่ในระดับ “น้อย” 3) กระบวนการดำเนินงานมีการปฏิบัติอยู่ในระดับ “มาก” ทั้ง 5 ด้าน 4) ด้านผลการดำเนินงาน อยู่ในระดับ “มาก” ทั้งโดยภาพรวมและแต่ละด้าน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนทุกขนาดมีความตระหนักในนโยบาย

การปฏิรูปการศึกษาเป็นอย่างดี และมีแนวปฏิบัติในการดำเนินงานเป็นแนวเดียวกันอย่างชัดเจน โดยเฉพาะในปีการศึกษา 2544 ได้มีการจัดอบรมบุคลากรทุกฝ่าย ทั้งผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และครูวิชาการในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้อยู่เสมอ ทั้งจัดอบรมโดยภาครัฐ และโดยแต่ละโรงเรียน และมีการเผยแพร่ข่าวสาร การประชาสัมพันธ์สื่อต่าง ๆ อย่างทั่วถึง จึงทำให้ข้าราชการครูทุกคนมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการดำเนินงานมากขึ้น และจุดเน้นในการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ได้เน้นโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ทั้ง 102 โรงเรียน มีจุดเน้น 10 ประการที่ชัดเจนให้โรงเรียนยึดหลักให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง จัดให้มีการพัฒนาบุคลากรทุกคนให้สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะผู้บริหารได้รับการพัฒนาในการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เป็นพิเศษ เพื่อให้สามารถส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรในโรงเรียนได้

ดังที่ ประเวศ วะสี (2539 : 32-33) กล่าวว่า ในการปฏิรูปการศึกษา มีการปฏิรูป 3 อย่าง คือ

- 1) การปฏิรูประบบการศึกษา เพื่อให้เป็นการศึกษาสำหรับคนทั้งมวลเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาที่แก้ปัญหาทั้งมวลได้ จึงควรมีการปฏิรูประบบการศึกษาให้มีความทั่วถึง ความหลากหลาย ความยืดหยุ่น ความสอดคล้อง ความเชื่อมโยง และประสิทธิภาพ
- 2) การปฏิรูปการเรียนรู้ เพื่อสร้างความเข้มแข็งทางปัญญา โดยการเรียนรู้สัมผัสความจริงจากการทำงาน จากการทำงาน จากสื่อ จากการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม หรือกระบวนการทำงานกลุ่ม ฝึกทักษะการเผชิญและการแก้ปัญหาจากสถานการณ์ กัดค้นรอบตัว
- 3) ปฏิรูปการจัดการศึกษา โดยการสนับสนุนให้เกิดความเข้มแข็งทางวิชาการและมีความรับผิดชอบที่ตรวจสอบระบบได้ ผลของการวิจัยสอดคล้องกับ ปราณี น้าผึ้ง (2539) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษาเกี่ยวกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาด้านระบบบริหารการศึกษาดำเนินโครงการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ โดยสอบถามผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ผู้บริหารการศึกษาและผู้บริหารสถานศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับนโยบายปฏิรูปการศึกษาด้านระบบบริหารการศึกษาดำเนินโครงการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ลินจง สุคประเสริฐ (2541 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง ศึกษาการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดมหาสารคาม ที่พบว่า การดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก 3 ด้าน คือ ด้านการปฏิรูปโรงเรียนและสถานศึกษา

ด้านการปฏิรูประบบการบริหารการศึกษา และด้านการปฏิรูปครูและบุคลากรทางการศึกษา และมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง 1 ด้าน คือ ด้านการปฏิรูปหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอน เมื่อพิจารณาตามตัวแปรขนาด โรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลางมีการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน ส่วนโรงเรียนขนาดใหญ่ มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ส่วนผลการเปรียบเทียบการดำเนินงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาใน โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดมหาสารคาม ตามตัวแปรขนาดโรงเรียน พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีระดับการดำเนินงานมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง และขนาดเล็กอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดเล็ก มีการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ทุกด้านมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน ดังนี้

1.1 ด้านการบริหารจัดการ พบว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณากิจกรรมที่โรงเรียนดำเนินการเป็นรายชื่อ 3 อันดับแรก คือ

1) มุ่งมั่นปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

2) ใช้นวัตกรรมหรือวิธีการที่หลากหลายในการดำเนินงานจัดการ และ

3) จัดให้ครูและบุคลากร ได้เผยแพร่ผลงานการพัฒนาการเรียนรู้ หรือพัฒนาผู้เรียนต่อสาธารณชนทุกภาคเรียน

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาตามขนาดของโรงเรียนพบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่มีการดำเนินงาน 3 อันดับแรก คือ

1) ใช้นวัตกรรมหรือวิธีการที่หลากหลายในการดำเนินงานจัดการ

2) มุ่งมั่นปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน และ

3) มีความรับผิดชอบและจัดให้ครูและบุคลากร ได้เผยแพร่ผลงานการพัฒนาการเรียนรู้หรือพัฒนาผู้เรียนต่อสาธารณชนทุกภาคเรียน

ในโรงเรียนขนาดกลาง มีการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการ 3 อันดับแรก คือ

1) มุ่งมั่นปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนและเพื่อนร่วมงาน

2) ใช้นวัตกรรมหรือวิธีการที่หลากหลายในการดำเนินงานจัดการ

3) รูปแบบการให้ขวัญกำลังใจมีหลายลักษณะ และทุกลักษณะเกิดจากการยอมรับหรือการมีส่วนร่วมกำหนดของผู้เกี่ยวข้อง

ส่วนในโรงเรียนขนาดเล็ก มีการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการ 3 อันดับ
อันดับแรกคือ

1) มุ่งมั่นปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดกับผู้เรียนและเพื่อนร่วมงาน

2) ใช้นวัตกรรมหรือวิธีการที่หลากหลายในการดำเนินงานจัดการ

3) จัดให้ครูและบุคลากรได้เผยแพร่ผลงานการพัฒนาการเรียนรู้หรือพัฒนาผู้เรียนต่อสาธารณชนทุกภาคเรียน

สอดคล้องกับการวิจัยของ ประจวบ บาลทิพย์ (2541 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาการดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาตามแนวบัญญัติ 10 ประการ ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนราธิวาส ระหว่างโรงเรียนที่เข้าโครงการปฏิรูปการศึกษากับโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าโครงการปฏิรูปการศึกษา พบว่า การดำเนินงานปฏิรูปการศึกษาของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาระหว่างโรงเรียนที่เข้าโครงการปฏิรูปการศึกษากับโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าโครงการปฏิรูปการศึกษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยค่าเฉลี่ยของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการปฏิรูปการศึกษามากกว่าโรงเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมโครงการปฏิรูปการศึกษา

1.2 ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก 3 อันดับที่มีการดำเนินงานในระดับมากที่สุดคือ

1) แผนจัดการเรียนรู้ มีกิจกรรมที่เน้นผู้เรียนได้คิดลงมือปฏิบัติหาคำตอบอย่างหลากหลาย

2) กระตุ้นให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ด้วยวิธีการและแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย

3) มีการประเมินผลการใช้สื่อการเรียนรู้สม่ำเสมอ โดยครูและนักเรียนมีส่วนร่วมประเมิน

1.3 ด้านผลการจัดการเรียนรู้ พบว่า โรงเรียนมีการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ

- 1) ผู้เรียนพัฒนาใช้กระบวนการคิด และกระบวนการปฏิบัติอย่างสร้างสรรค์ อยู่เสมอ
- 2) มีทักษะในการทำงานและมีลักษณะสร้างสรรค์ สามารถแก้ปัญหาได้ด้วยตนเอง และ
- 3) นักเรียนแนะนำให้กำลังใจช่วยเหลือเพื่อนให้มีความสุขสบายใจ มีสุขภาพจิตที่ดี

2. การดำเนินงานในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวม อยู่ในระดับมาก ผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหาร และ ครูวิชาการ เห็นว่า มีการดำเนินงานในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียน โดยรวม และ รายงานอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เป็นเพราะว่า ผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร สามารถนำความรู้ และ เทคนิคการนิเทศไปปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียน ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้ปรึกษา และ ร่วมคิดร่วมปฏิบัติการนิเทศภายใน โรงเรียน ร่วมแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอน ให้การ สนับสนุนส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาประสิทธิภาพ การจัดการศึกษามากขึ้น ส่วนครูสอนมีความมั่นใจและเข้าใจในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนตามแนวทางปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้มากขึ้น นำเทคนิควิธีการและรูปแบบการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่หลากหลายไปปรับปรุงใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เน้น กระบวนการ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และหาจุดเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนช่วยให้ครูผู้สอน มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และส่งผลให้นักเรียนมีคุณภาพตาม เกณฑ์มาตรฐาน (สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2543 : 63) สอดคล้องกับงานวิจัยของ (Sheila. 2314-A) ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับผลกระทบการเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษา พิเศษที่มีต่อครูผู้สอนและหลักสูตร พบว่า การให้ครูผู้สอนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ จะส่งผล ต่อการเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษาแบบพิเศษมากขึ้น โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมใน กระบวนการบริหารการศึกษา การบริหารงบประมาณ การพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาหรือ การพัฒนาหลักสูตร เป็นต้น และยังส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ความสัมพันธ์ระหว่าง โรงเรียน ผู้ปกครอง และชุมชนในทางที่ดีอีกด้วย เมื่อพิจารณาตาม ตำแหน่ง พบว่า

2.1 ข้าราชการครูในตำแหน่งผู้บริหาร มีการดำเนินการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในด้านการบริหารจัดการ ผู้บริหารมีการดำเนินการมากกว่า ข้ออื่น ๆ คือ (1) ใช้นวัตกรรมหรือวิธีการที่หลากหลายในการดำเนินงานจัดการ (2) มุ่งมั่น

ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนและเพื่อนร่วมงาน และ (3) จัดกิจกรรมพัฒนาครูและบุคลากรหลากหลายรูปแบบเป็นระยะ ๆ หรือต่อเนื่องตลอดปี จากการสังเกตพบว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญในการดำเนินงานในโรงเรียนแก่นำปฏิรูปการศึกษา โดยมุ่งเน้นที่ความรับผิดชอบและการตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้เพราะในการทำงานใดก็ตาม งานนั้นจะสำเร็จลุล่วงตามวัตถุประสงค์ได้นั้นต้องอาศัยความรับผิดชอบต่อหน้าที่ซึ่งสำคัญเป็นอันดับแรก รวมถึงลักษณะนิสัยในการทำงานก็คือ การตรงต่อเวลา ที่จะช่วยให้การทำงานเป็นไปอย่างรวดเร็ว และทันตามกำหนดเวลา ส่วนในด้านจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารมุ่งเน้นให้บุคลากรประพจน์และปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีตามกรอบของศีลธรรมและวัฒนธรรม เพราะการเป็นแบบอย่างที่ดีย่อมมีคุณค่ากว่าคำสอน เพื่อให้ นักเรียนสามารถนำไปปฏิบัติจริงและถูกต้องในสังคม ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนรักการมาโรงเรียน สอดคล้องกับการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นคณคิ เก่ง และมีความสุขในการเรียน

2.2 ข้าราชการครูในตำแหน่งผู้ช่วยผู้บริหาร มีการดำเนินการโดยรวม

อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในด้านบริหารจัดการ ผู้ช่วยบริหาร มีการดำเนินการมากกว่าข้ออื่น ๆ คือ (1) มุ่งมั่นปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนและเพื่อนร่วมงาน (2) ใช้นวัตกรรมที่หลากหลายในการดำเนินงานจัดการและ (3) จัดให้ครูและบุคลากรได้เผยแพร่ผลงานการพัฒนาการเรียนรู้อหรือพัฒนาผู้เรียนต่อสาธารณชน เนื่องจาก ผู้บริหารเป็นบุคคลหนึ่งที่มีความสำคัญในการบริหารจัดการในโรงเรียน ซึ่งจะช่วยเหลืองานต่าง ๆ ในสถานศึกษาให้มีการดำเนินงานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี จะเห็นได้ว่า ในด้านการบริหารจัดการ ผู้ช่วยผู้บริหารจะให้ความสำคัญโดยให้บุคลากรทุกคน ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการกำหนดแผนงาน ซึ่งงานจะสำเร็จได้และมีคุณภาพนั้นจะต้องอาศัยบุคลากรทุกฝ่ายร่วมแรงร่วมใจในการทำงาน ในด้านการจัดการเรียนรู้รวมถึงผลในการจัดการเรียนรู้ จะมุ่งเน้นให้บุคลากรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่จะให้ผู้เรียนใช้ทักษะกระบวนการและปฏิบัติด้วยความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.3 ข้าราชการครูในตำแหน่งครูวิชาการ มีการดำเนินการโดยรวมอยู่ในระดับ

มาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ในด้านบริหารจัดการ ครูวิชาการมีการดำเนินการมากกว่าข้ออื่น ๆ คือ (1) มุ่งมั่นปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นกับผู้เรียนและเพื่อนร่วมงาน (2) ใช้นวัตกรรมที่หลากหลายในการดำเนินงานจัดการ และ (3) จัดให้ครูและบุคลากรได้เผยแพร่ผลงานการพัฒนาการเรียนรู้อหรือพัฒนาผู้เรียนต่อสาธารณชนทุกภาคเรียน จะเห็นได้ว่าครูวิชาการมุ่งเน้นการดำเนินงานในโรงเรียนแก่นำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้โดยบุคลากร

ครูต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน ตามกรอบศีลธรรมและวัฒนธรรมไทย และผลที่จะให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนคือเป็นบุคคลที่ คิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น

3. จากผลการหาปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนกับตำแหน่งต่อการดำเนินงานในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวม ไม่เป็นไปตามสมมุติฐานคือ พบว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนและตำแหน่งต่อการดำเนินงานในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กำพล คำทอง (2538: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปฏิสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งผู้บริหาร โรงเรียนกับขนาดของโรงเรียน ที่มีผลต่อการดำเนินงานภายในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดนครราชสีมา และพบว่าไม่มีปฏิสัมพันธ์สัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งกับขนาดของโรงเรียน และงานวิจัยของไคเบอร์ (Daiber, 1991 : 2716-A) ได้ศึกษาเรื่อง การรับรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีการศึกษาของหัวหน้าสถานศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษารัฐอิลลินอยส์ การวิจัยพบว่า หัวหน้าสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีเจตคติต่อการใช้เทคโนโลยี การศึกษาและมีความพอใจในผล การเรียนของนักเรียนแตกต่างกัน ในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างโปรแกรมเทคโนโลยีการศึกษากับตัวแปรต่างๆ นั้น พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างหลักสูตร ขนาดของโรงเรียนและงบประมาณของโรงเรียนกับโปรแกรมเทคโนโลยีการศึกษา แต่ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างเพศของหัวหน้าสถานศึกษา กับ โปรแกรมเทคโนโลยีการศึกษา จากการเปรียบเทียบระหว่างขนาดของโรงเรียนกับตำแหน่งต่อการดำเนินงานในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ทั้งภาพรวม พบว่าไม่มีปฏิบัติสัมพันธ์กันระหว่างขนาดโรงเรียนและตำแหน่งต่อการดำเนินงานในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์เนื่องมาจาก

1. โรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ทุกโรงเรียนรวมทั้งผู้บริหารครู วิชาการและบุคลากรในแต่ละโรงเรียน ได้รับการอบรมก่อนการดำเนินการในโรงเรียนแกนนำปฏิรูป กระบวนการเรียนรู้
2. โรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ขนาดใหญ่ ขนาดกลาง ขนาดเล็ก ได้รับการนิเทศ จากหน่วยศึกษานิเทศก์เท่าเทียมกัน

3. โรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ทุกโรงเรียนได้รับการสนับสนุนส่งเสริมด้านวัสดุ-อุปกรณ์ และงบประมาณเหมือนกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำไปใช้

1.1 จากการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้เห็นว่า มีการดำเนินงานทั้งสามด้านอยู่ในระดับมาก จึงควรส่งเสริมหรือเปิดโอกาสให้โรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ ได้นำเสนอผลงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อหาจุดพัฒนางานให้ดีขึ้น

1.2 จากผลการเปรียบเทียบปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนกับตำแหน่ง ต่อการดำเนินงานในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ ทำโดยภาพรวมและเป็นรายด้าน พบว่า ไม่มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างขนาดโรงเรียนและตำแหน่งต่อการดำเนินงานในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวม ด้านบริหารจัดการ ด้านจัดการเรียนรู้ และผลการจัดการเรียนรู้ และมีการดำเนินงานโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อแล้วต่างก็ให้ความสำคัญต่อระบบการบริหารจัดการในโรงเรียนและการพัฒนาครูผู้สอน ทำให้เห็นว่า โรงเรียนควรมีการพัฒนาครูผู้สอนโดยเน้น เรื่อง วิธีการจัดการเรียนการสอนแบบเจาะลึก ซึ่งเป็นการพัฒนาในลักษณะในครูปฏิบัติ สรุปลง และสร้างความรู้ด้วยตนเอง เช่น การสอนกระบวนการคิด การจัดการกระบวนการสอนเพื่อพัฒนาพหุปัญญา การบูรณาการ และโครงการ เป็นต้น ซึ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งผลให้ผู้เรียนเป็น คนดี คนเก่ง และมีความสุข

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการดำเนินงานในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์

2.2 ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อการดำเนินงานในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกาฬสินธุ์

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลการดำเนินงานในโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้กับ โรงเรียนประถมศึกษาทั่วไป

2.4 ควรมีประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้
ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

2.5 ควรมีการประเมินผลโรงเรียนแกนนำปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ เพื่อหา
ข้อบกพร่อง นำมาปรับปรุงแก้ไข สู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
Rajabhat Mahasarakham University